

Комплексны падыход да выкладання спецыяльнасці

П.Я. Вайцяховіч, дац., к.т.н.

Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт

Дысцыпліна "Механічнае абсталяванне галіны" з'яўляецца завяршальнай ва ўсім комплексе падрыхтоўкі інжынераў-механікаў па спецыялізацыі "Машыны і абсталяванне прадпрыемстваў будаўнічых матэрыялаў". Згодна з вучэбным планам у склад дысцыпліны ўваходзяць усе віды заняткаў: лекцыі, практычных, лабараторных.

Комплексны падыход пачынаецца перш за ўсё з дэталёвага планавання ўсіх відаў заняткаў і форм кантролю. Гэта планаванне ажыццяўляецца ў пачатку семестра і даводзіцца да ведама студэнтаў з указаннем канкрэтных тэрмінаў кантрольных мерапрыемстваў. Увесь лекцыйны курс разбіты на восем раздзелаў. Пасля кожнага раздзела праводзіцца практычныя заняткі і калюквіум. Акрамя таго студэнтам выдаецца індывідуальнае заданне, якое заключаецца ў разліку канкрэтнай машыны. Багучы кантроль ведаў ажыццяўляецца з выкарыстаннем рэйтынгавай сістэмы.

Сутнасць рэйтынгавай сістэмы заключаецца ў тым, што за кожны від заняткаў студэнт можа атрымаць адпаведную колькасць балаў. Пры своєчасным праходжанні кантрольных мерапрыемстваў гэта колькасць балаў памнажаецца на павышальны каэфіцыент. За пропускі кантрольных мерапрыемстваў без важкіх прычын прадугледжаны штрафныя санкцыі. Агульная колькасць балаў дзеліцца на некалькі ўзроўняў, ложнаму з якіх адпавядае адзнака, якую студэнт можа атрымаць на экзамене.

Асноўная мэта такой арганізацыі вучэбнага працэсу — інтэнсіфікацыя выкладання дысцыпліны і павышэнне актыўнасці саміх студэнтаў. Для дасягнення гэтай мэты ўнесены карэктывы ва ўсе віды заняткаў.

Лекцыі. Пры чытанні лекцыі увесь графічны матэрыял падаецца праз тэлевізійны комплекс альбо праектар, што дае магчымасць значна інтэнсіфікаваць працэс выкладання, павялічыць аб'ём лекцыйнага матэрыялу. Акрамя таго, выкарыстоўваюцца розныя педагагічныя прыемы, якія ставяць студэнта ва ўмовы актыўнага засваення матэрыялу. Да такіх прыемаў адносяцца пытанні па ходу лекцыі, у якіх высвятляецца думка студэнтаў па канкрэтнай праблеме, спасылкі на раней атрыманыя веды, запланаваныя памылкі. Частка матэрыялу наогул не даецца, асабліва па канструкцыях машын. Разам з тым —

перед студэнтамі ставіцца самастойна дадумаць асобных канструкцыйных рашэнні. Асноўны накірунак лекцый такі што пасля кожнай з іх у студэнтаў павінны заставацца невырашаныя пытанні.

Практычныя заняткі. Методыка правядзення гэтага віду заняткаў зменена больш істотна. Мы адмовіліся ад рашэння тыповых задач па разліку машын, а перайшлі да свабоднай дыскусіі па іх канструкцыях. Прычым, спачатку студэнты пісьмова адказваюць на адно пытанне, атрымліваюць (ці не) за гэта некалькі балаў, а ўжо пасля гэтага пачынаецца творчая работа. Мы сумесна высвятляем недахопы ў канструкцыях машын, і студэнты спрабуюць даць прыпавы на іх прадухіленню. Праблема, якую трэба рашыць узнікае яшчэ на лекцыі, а можа з'явіцца па ходу абмеркавання, з-за памытак, дапушчаных пры пісьмовых адказах. Актыўнасць студэнтаў пры гэтым адзначаецца дадатковым балам.

Разлік машын студэнты засвойваюць пры выкананні індывідуальнага задання. Заданне выконваецца самастойна з выкарыстаннем навукова-тэхнічнай, даведчай літаратуры. Практыкуюцца выдача задання па пробных машынах (толькі з рознымі данымі) на двух студэнтаў. Гэта прымусівае іх раіцца паміж сабой, удакладняць свае дзеянні, а гэта таксама творчы працэс.

Лабараторныя заняткі. Асноўная задача гэтых заняткаў - вывучэнне машын у дзеянні. Але і ў гэтым выпадку метадычныя дапаможнікі складзены так, што студэнту трэба абавязкова нешта дадумаць самаму. Канешне, поле творчай дзейнасці на лабараторных занятках значна вузейшае. Таму, на наш погляд, такія заняткі для студэнтаў-механікаў павінны быць зведзены да мінімуму.

Выніковым заняткам па кожнаму раздзелу лекцыйнага курсу з'яўляецца калоквіум. Праводзіцца ён у пісьмовай форме. У кожным білеце звычайна па пяць пытанняў, на якія студэнт павінен адказаць на працягу двух гадзін. Пасля праверкі адказы абавязкова абмяркоўваюцца са студэнтамі, і толькі пасля гэтага выстаўляецца канчатковая адзнака.

Такі сістэмны падыход правядзення заняткаў значна мабілізуе студэнтаў, павышае іх творчую актыўнасць, здымае шматлікія праблемы залковага перыяду і экзаменацыйнай сесіі. Перавага такой методыкі падшэджаецца дадатнымі водгукамі саміх студэнтаў.